

Cauza 300/86

Luc Van Landschoot

împotriva

NV Mera

(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, formulată de Vredegerecht van het kanton brasschaat)

„Taxă de coresponsabilitate în sectorul cerealelor”

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)
din 29 iunie 1988*

În cauza 300/86,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Vredegerecht van het kanton Brasschaat (Justice de paix din Cantonul Brasschaat, Belgia) pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

Luc Van Landschoot, cu domiciliul în Veurne

și

NV Mera, cu sediul social la Veurne,

și

Federația europeană a producătorilor de furaje combinate (FEFAC), din Bruxelles,

Beroepsvereniging van de Mengvoederfabrikanten (Bemefa), din Bruxelles,

Fachverband der Futtermittelindustrie e.V., din Bonn,

Danske Korn- og Foderstof Im- og Eksportørers Fællesorganisation (Dakof), din Copenhaga,

Syndicat national des industriels de l' alimentation animale (SNIA), din Paris,

Irish Corn and Feed Association, din Dublin,

Associazione nazionale tra i produttori di alimenti zootecnici (Assalzo), din Roma,

Koninklijke Vereniging Het Comité van graanhandelaren, din Rotterdam,

---

* Limba de procedură: olandeza.

Vereniging van Nederlandse Mengvoederfabrikanten, din Haga,

Confederación Española de Fabricantes de Piensos Compuestos, din Madrid,

Federation of Agricultural Co-ops, din Londra,

United Kingdom Agricultural Supply Trades Association (Ukasta), din Londra,

Syndicat national du commerce des grains et légumes secs (Synagra), din Bruxelles,

intervenienți,

a unei hotărâri preliminare privind validitatea Regulamentului nr. 2040/86 al Comisiei din 30 iunie 1986 privind normele de aplicare a taxei de coresponsabilitate în sectorul cerealelor (JO L 173, p. 65),

CURTEA (Camera a cincea),

constituită din domnii G. Bosco, președinte de cameră, U. Everling, Y. Galmot, R. Joliet și F. A. Schockweiler, judecători,

avocat general: domnul M. Darmon

grefier: doamna D. Louterman, administrator,

după examinarea observațiilor prezentate:

- pentru NV Mera și intervenienți, de Maître I. Van Bael, Maître J.-F. Bellis și Maître J.-P. Spitzer,
- pentru guvernul italian de domnul I. Braguglia,
- pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul R.C. Fischer,

având în vedere raportul pentru ședință și în urma procedurii orale din 17 noiembrie 1987,

după ascultarea concluziilor avocatului general, prezentate în ședința din 9 februarie 1988,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin hotărârea din 26 noiembrie 1986, primită la Curte la 1 decembrie 1986, Vrederegerecht van het kanton Brasschaat a adresat, în temeiul articolului 177 din tratatul CEE, o întrebare preliminară privind validitatea reglementării Comisiei de punere în aplicare a taxei de coresponsabilitate în sectorul cerealelor.
- 2 Această întrebare a fost ridicată în cadrul unui litigiu dintre domnul Luc Van Landschoot, fermier, și societatea NV Mera, producător industrial de furaje combinate pentru animale.

Aceasta din urmă a cumpărat de la domnul Van Landschoot 4 925 kg de grâu la un preț total de 44 252 BFR; aceasta a dedus din acest preț suma de 1 242 BFR, cu titlul de taxă de coresponsabilitate în sectorul cerealelor, arătând, în acest sens că, în calitate de prim procesator de cereale, societatea NV Mera avea obligația de a transfera taxa respectivă către producătorul de cereale.

- 3 Prin acțiunea introdusă în fața Vrederegerecht Van het kanton Brasschaat, domnul Van Landschoot urmărește ca NV Mera să fie obligată să-i plătească suma de 1 242 BFR, corespunzătoare valorii taxei de coresponsabilitate reținute, majorată cu dobânzi. În sprijinul cererii sale, acesta susține că respectiva taxă a fost instituită prin încălcarea principiului general al egalității, prevăzut la articolul 40 alineatul (3) din tratat și de reglementarea în materie a Consiliului.
- 4 Considerând că, în aceste condiții, soluționarea litigiului depinde de problema validității reglementării Comisiei referitoare la taxa de coresponsabilitate în sectorul cerealelor, Vrederegerecht a suspendat judecata și a adresat Curții următoarea întrebare preliminară:

„Este validă taxa de coresponsabilitate, ale cărei norme de aplicare sunt stabilite prin Regulamentul (CEE) nr. 2040/86 din 30 iunie 1986?”

- 5 Pentru o prezentare mai detaliată a faptelor din acțiunea principală, a dispozițiilor comunitare în cauză, precum și a desfășurării procedurii și a observațiilor prezentate Curții, se face trimitere la raportul pentru ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în continuare numai în măsura în care sunt necesare pentru raționamentul Curții.

Cu privire la obiectul întrebării adresate

- 6 Din dosar reiese că motivul formulat în fața instanței naționale cu privire la regimul taxei de coresponsabilitate în sectorul cerealelor se referă în mod esențial la modalitățile de scutire de această taxă, care sunt stabilite la articolul 1 alineatul (2) paragraful al doilea din Regulamentul nr. 2040/86 al Comisiei din 30 iunie 1986 privind normele de aplicare a taxei de coresponsabilitate în sectorul cerealelor (JO L 173, p. 65), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2572/86 al Comisiei din 12 august 1986 (JO L 229, p. 25). Dispoziția citată anterior prevede, în esență, că primele transformări efectuate de un producător în exploatarea sa agricolă sunt scutite de taxa de coresponsabilitate, cu condiția ca produsul rezultat în urma transformării să fie utilizat ca hrană pentru animale în aceeași exploatare, și, mai mult, ca instalația de prelucrare să facă parte din echipamentul agricol al exploatarei. Prin urmare, având în vedere această dispoziție, este necesar să se examineze întrebarea adresată privind validitatea.
- 7 NV Mera și părțile interveniente care o sprijină susțin că reglementarea în cauză este lipsită de validitate. În această privință, aceștia susțin, în primul rând, că regimul scutirilor este discriminatoriu. Într-adevăr, Regulamentul nr. 2040/86, astfel cum a fost modificat, scutește de taxă pe toți fermierii care transformă, în propria exploatare, cereale în hrană pentru animale și, conform unei interpretări date de către Comisie, nu numai atunci când acești fermieri produc ei înșiși cereale, ci și atunci când le cumpără de la terți. În schimb, nu se acordă nicio scutire producătorilor industriali de furaje combinate, nici chiar în cazul în care un altfel de producător transformă cerealele livrate de un fermier care utilizează ulterior produsul în propria exploatare. De asemenea, NV Mera și părțile interveniente

susțin că faptul că numai procesatorii industriali sunt supuși taxei de coresponsabilitate nu este conform cu obiectivul urmărit de reglementarea Consiliului în materie, și anume restabilirea echilibrului pe piața cerealelor.

- 8 În schimb, guvernul italian și Comisia susțin validitatea reglementării în cauză, pe care nu o consideră a fi discriminatorie. În primul rând, aceștia arată că situația unui fermier care transformă cerealele în propria exploatație, pentru a le utiliza ca hrană pentru animale în aceeași exploatație, este diferită atât de situația unui procesator industrial, cât și de cea a unui producător care vinde cereale destinate transformării. Faptul că prima categorie beneficiază de scutire iar celelalte două categorii de operatori nu beneficiază, nu constituie, prin urmare, o discriminare între producători, și nici între procesatori. De asemenea, nu se poate susține că există discriminare între consumatori, dat fiind faptul că exploatațiile agricole consumatoare de cereale au întotdeauna posibilitatea de a beneficia de scutire, fie prin transformarea propriei producții, fie prin transformarea cerealelor cumpărate de la alți fermieri.
- 9 În conformitate cu articolul 40 alineatul (3) paragraful al doilea din Tratatul CEE, organizarea comună a pieței trebuie să excludă orice discriminare între operatorii din Comunitate. În temeiul unei jurisprudențe constante a Curții, această dispoziție, considerată ca expresie specifică a principiului general al egalității, interzice tratamentul diferit al unor situații comparabile, cu excepția cazului în care această diferență de tratament este justificată în mod obiectiv. În lumina observațiilor prezentate de părți în fața instanței, este necesar să se examineze, în primul rând, dacă articolul 1 alineatul (2) paragraful al doilea din Regulamentul nr. 2040/86, astfel cum a fost modificat, introduce o discriminare între procesatorii de cereale.

Cu privire la discriminarea dintre procesatorii de cereale

- 10 Articolul 1 alineatul (2) paragraful al doilea, citat anterior, îi scutește de taxa de coresponsabilitate pe producătorii care transformă cereale în propria exploatație, prin intermediul instalațiilor din această exploatație, și care folosesc produsul în aceeași exploatație. În schimb, acesta nu prevede o astfel de scutire în alte cazuri, în special în cazul procesatorilor industriali.
- 11 În această privință, este necesar să se amintească faptul că obiectivul reglementării comunitare referitoare la taxa de coresponsabilitate este de a limita excedentele structurale de cereale de pe piață. Acest obiectiv justifică impunerea taxei numai pentru transformările de cereale introduse pe piață, dat fiind că numai în acest caz excedentele de pe piață cresc, în timp ce cantitățile de cereale care rămân într-un circuit închis nu contribuie la constituirea de excedente.
- 12 Prin urmare, un tratament diferit aplicat procesatorilor este justificat în funcție de introducerea pe piață a produselor transformate sau de folosirea acestora în exploatația procesatorului. Prin urmare, este admisibil, în principiu, tratamentul diferit aplicat procesatorilor industriali față de cel aplicat fermierilor-procesatori, întrucât primii, în general, efectuează transformarea în scopul vânzării produsului pe piață.
- 13 Cu toate acestea, o astfel de diferență de tratament nu este justificată în măsura în care procesatorul industrial nu comercializează produsele transformate pe piață, ci le livrează

producătorului de cereale, cu condiția ca acesta din urmă să le folosească în propria sa exploatație, deoarece, în acest caz, produsele în cauză nu contribuie la constituirea de excedente pe piață.

- 14 Prin urmare, articolul 1 alineatul (2) paragraful al doilea din Regulamentul nr. 2040/86, astfel cum a fost modificat, îi discriminează pe procesatorii industriali, în măsura în care aceștia transformă cereale livrate de către producători auto-consumatori, în raport cu fermierii-procesatori care își transformă propria producție de cereale în scopul folosirii produsului în exploatația lor.
- 15 Același lucru este valabil și în privința producătorilor care își transformă propria producție de cereale fie în afara exploatației lor, fie prin intermediul instalațiilor care nu fac parte din echipamentul acestei exploatații, atunci când aceștia folosesc produsul transformării în aceeași exploatație.
- 16 Împotriva acestei concluzii nu pot fi invocate dificultățile de ordin practic pe care le-ar presupune controlul operațiunilor realizate în cadrul exploatațiilor agricole pentru ca scutirea de taxă să fie limitată doar la producătorii care transformă cereale în propria exploatație, prin intermediul instalațiilor acestei exploatații. O astfel de limitare este cu atât mai puțin justificată, cu cât are efectul de a defavoriza în special micile exploatații agricole, ale căror resurse sunt prea limitate pentru a finanța instalațiile necesare transformării.
- 17 Pe de altă parte, pentru a stabili existența unei discriminări între, nu se poate invoca argumentul prezentat de pârâta în acțiunea principală conform căruia, în conformitate cu o interpretare preconizată de serviciile Comisiei, într-un telex din 5 septembrie 1986, adresat statelor membre, fermierii-procesatori care cumpără cereale de la terți pentru a le transforma în propria exploatație și pentru a utiliza produsul în exploatație beneficiază, la rândul lor, de scutire. Într-adevăr, o astfel de interpretare nu este conformă cu articolul 1 alineatul (2) paragraful al doilea din Regulamentul nr. 2040/86, astfel cum a fost modificat.
- 18 Este adevărat că versiunile în limbile germană și engleză ale prezentei dispoziții utilizează termenii generali de „Landwirt” și „farmer” și generează astfel o ambiguitate cu privire la aplicarea acestei dispoziții și în cazul unui fermier care nu produce el însuși cereale. Dar toate celelalte versiuni lingvistice autentice ale acestei dispoziții arată clar că numai primele transformări ale cerealelor efectuate de către producătorul de cereale însuși pot fi scutite de taxă. Această din urmă interpretare este conformă cu obiectivul urmărit de reglementarea referitoare la taxa de coresponsabilitate, și anume, de a limita producția excedentară de cereale care intră în circuitul economic și, prin urmare, această interpretare trebuie să predomină. În consecință, interpretată astfel, dispoziția nu este discriminatorie din acest punct de vedere.

Cu privire la discriminarea dintre producătorii și consumatorii de cereale

- 19 În temeiul articolului 4 alineatul (6) din Regulamentul nr. 2727/75 al Consiliului din 29 octombrie 1975 de organizare comună a piețelor în sectorul cerealelor, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 1579/86 al Consiliului din 23 mai 1986 (JO L 139, p. 29), coroborat cu articolele 2 alineatul (1) și 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2040/86, taxa datorată de operatorii care efectuează o transformare este transferată de aceștia către producători.

- 20 Prin urmare, discriminarea între producătorii de cereale poate fi reținută numai în măsura în care există discriminare între procesatorii de cereale. În consecință, întrucât motivul întemeiat pe discriminarea între producători coincide cu cel întemeiat pe discriminarea între procesatori, nu este necesar ca acesta din urmă să fie examinat separat.
- 21 În ceea ce privește motivul întemeiat pe discriminarea între consumatorii de cereale, este suficient să se constate faptul că, prin transferarea taxei, sarcina acesteia este suportată numai de producătorii de cereale. Prin urmare, consumatorii nu pot invoca discriminarea în temeiul normelor privind scutirea de această taxă.

Cu privire la sfera de aplicare a hotărârii preliminare

- 22 Din toate cele menționate anterior rezultă că articolul 1 alineatul (2) paragraful al doilea din Regulamentul nr. 2040/86 instituie o discriminare parțială între procesatorii și producătorii de cereale care operează în condițiile precizate anterior. Prin urmare, această dispoziție trebuie să fie declarată ca lipsită de validitate. Legiuitorului comunitar îi revine sarcina de a acționa în temeiul prezentei hotărâri prin adoptarea măsurilor adecvate pentru a stabili un tratament egal între operatori în ceea ce privește regimul scutirilor în litigiu.
- 23 Cu toate acestea, este necesar să se constate că, în condițiile speciale ale prezentei spețe, în care discriminarea rezultă mai degrabă din ceea ce nu prevede textul decât din această dispoziție, o declarație pură și simplă de lipsă a validității dispoziției în cauză poate avea drept rezultat, în așteptarea unei noi reglementări, excluderea oricărei scutiri.
- 24 În aceste condiții, se impune aplicarea prin analogie a articolului 174 al doilea paragraf din Tratatul CEE, conform căruia Curtea poate să indice care dintre efectele unui regulament declarat nul trebuie să fie considerate definitive, din aceleași motive de securitate juridică precum cele care stau la baza acestei dispoziții. Prin urmare, este necesar să se precizeze că, până la adoptarea noii reglementări, autoritățile competente trebuie să aplice în continuare scutirea prevăzută de dispoziția declarată ca lipsită de validitate, extinzând această scutire și la operatorii care fac obiectul discriminării constatate.
- 25 Prin urmare, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată după cum urmează:
- „– Articolul 1 alineatul (2) paragraful al doilea din Regulamentul nr. 2040/86 al Comisiei din 30 iunie 1986, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2572/86 al Comisiei din 12 august 1986, este lipsit de validitate în măsura în care scutește de taxa de coresponsabilitate primele transformări ale cerealelor efectuate în exploatarea producătorului prin intermediul instalațiilor acestei exploatații, cu condiția ca produsul transformării să fie folosit în aceeași exploatare, însă nu prevede această scutire pentru primele transformări efectuate în afara exploatarei producătorului sau prin intermediul instalațiilor care nu fac parte din echipamentul agricol al acestei exploatații, în cazul în care produsul transformării este folosit în acea exploatare.
  - este de competența organului legislativ comunitar să adopte măsurile adecvate pentru a stabili egalitatea operatorilor în ceea ce privește regimul scutirilor contestat .

- Între timp, autoritățile competente trebuie să aplice în continuare scutirea prevăzută de dispoziția în cauză, extinzând această scutire și în cazul operatorilor care fac obiectul discriminării constatate”.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 26 Cheltuielile efectuate de guvernul italian și de Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura în fața instanței naționale, este de competența acesteia din urmă să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA (Camera a cincea),

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de către Vredegerecht van het kanton Brasschaat prin hotărârea din 26 noiembrie 1986, hotărăște:

- 1) **Articolul 1 alineatul (2) paragraful al doilea din Regulamentul nr. 2040/86 al Comisiei din 30 iunie 1986, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2572/86 al Comisiei din 12 august 1986, este lipsit de validitate în măsura în care scutește de taxa de coresponsabilitate primele transformări ale cerealelor efectuate în exploatarea producătorului prin intermediul instalațiilor acestei exploatarei, cu condiția ca produsul transformării să fie folosit în aceeași exploatare, însă nu prevede această scutire pentru primele transformări efectuate în afara exploatarei producătorului sau prin intermediul instalațiilor care nu fac parte din echipamentul agricol al acestei exploatarei, în cazul în care produsul transformării este folosit în acea exploatare.**
- 2) **Legiuitorului comunitar îi revine sarcina de a acționa în temeiul prezentei hotărâri prin adoptarea măsurilor adecvate pentru a stabili un tratament egal între operatori, în ceea ce privește regimul scutiților contestate.**
- 3) **Între timp, autoritățile competente trebuie să aplice în continuare scutirea prevăzută de dispoziția în cauză, extinzând această scutire și în cazul operatorilor care fac obiectul discriminării constatate.**

Bosco

Everling

Galmot

Joliet

Schockweiler

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 29 iunie 1988.

Grefier
J.-G. Giraud

Președintele camerei a cincea
G. Bosco